Eiropas Parlaments
2019-2024

Nodarbinātības un sociālo lietu komiteja

2022/2188(INI)

19.7.2023

ATZINUMS

Sniegusi Nodarbinātības un sociālo lietu komiteja

Ārlietu komitejai un Starptautiskās tirdzniecības komitejai

par īstenošanas ziņojumu par ES un Apvienotās Karalistes Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu
(2022/2188(INI))

Atzinuma sagatavotājs (*): *Dragoş Pîslaru*

(*) Iesaistītā komiteja — Reglamenta 57. pants

PA_NonLeg

IEROSINĀJUMI

Nodarbinātības un sociālo lietu komiteja aicina par jautājumu atbildīgās Ārlietu komiteju un Starptautiskās tirdzniecības komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

– ņemot vērā Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, no otras puses[1],

– ņemot vērā Līgumu par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas[2],

– ņemot vērā Komisijas 2022. gada 24. marta ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par Tirdzniecības un sadarbības nolīguma starp Eiropas Savienību un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti īstenošanu un piemērošanu, 2021. gada 1. janvāris–31. decembris (COM(2022)0126),

– ņemot vērā Komisijas 2023. gada 15. marta ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par Tirdzniecības un sadarbības nolīguma starp Eiropas Savienību un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti īstenošanu un piemērošanu, 2022. gada 1. janvāris–31. decembris (COM(2023)0118),

– ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību konvenciju,

– ņemot vērā Eiropas Sociālo hartu,

– ņemot vērā Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) konvencijas un protokolus, jo īpaši SDO pamatinstrumentus,

– ņemot vērā AK ārlietu sekretāra un Eiropas Komisijas priekšsēdētājas vietnieka *M. Šefčovič* 2023. gada 24. marta kopīgo paziņojumu par Izstāšanās līgumā paredzētās ES un AK apvienotās komitejas desmitās sanāksmes un Tirdzniecības un sadarbības nolīguma partnerības padomes otrās sanāksmes rezultātiem,

A. tā kā kopš 2021. gada 1. janvāra tirdzniecību un sadarbību starp ES un AK reglamentē ES un AK tirdzniecības un sadarbības nolīgums (TSN); tā kā TSN institucionālā sistēma tika pabeigta un pilnībā sāka darboties 2022. gadā;

B. tā kā TSN paredz sociālā nodrošinājuma koordināciju, ar ko aizsargā to cilvēku sociālā nodrošinājuma tiesības, kuri pēc 2021. gada 1. janvāra pārvietojas starp ES un AK; tā kā tas paredz arī vienlīdzīgus konkurences apstākļus, kas nodrošina godīgu konkurenci, saglabājot augstu aizsardzības līmeni vairākās jomās, tostarp sociālajās un darba tiesībās, ar saistošiem izpildes panākšanas un strīdu izšķiršanas mehānismiem atbilstības panākšanai;

C. tā kā pamattiesības apvienoties arodbiedrībās, risināt koplīguma sarunas un kolektīvi rīkoties ir nostiprinātas starptautiskajās tiesībās un ir uzskatāmas par ilgtspējīgas

[1] OV L 149, 30.4.2021., 10. lpp.
[2] OV C 384I, 12.11.2019., 1. lpp.

attīstības un vienlīdzīgu konkurences apstākļu nodrošināšanas neatņemamu sastāvdaļu, kā paredz TSN;

D. tā kā TSN ir nodaļa par mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), kurā atzīta nepieciešamība nodrošināt atvērtu un drošu tirgu uzņēmumiem, tostarp MVU, un tā mērķis ir nodrošināt, ka īstenošanas procesā tiek ņemtas vērā to vajadzības, lai tie varētu to izmantot,

1. uzsver, cik svarīga ir spēcīga ES un AK pilsoniskās sabiedrības — arī darba devēju organizāciju un arodbiedrību, kā arī nevalstisko organizāciju — iesaiste TSN īstenošanā saskaņā ar tā 13. un 14. pantu; šajā sakarā atzīmē ES vietējās konsultantu grupas sanāksmes un atzinīgi vērtē Pilsoniskās sabiedrības foruma pirmo sanāksmi, kas notika 2022. gada oktobrī; uzsver, ka ir svarīgi šo dialogu un sadarbību turpināt;

2. ar gandarījumu konstatē, ka TSN protokola par sociālā nodrošinājuma koordināciju īstenošana līdz šim bijusi raita un ka nedz 2021. gadā, nedz 2022. gadā nekādas strukturālas problēmas konstatētas netika; tomēr uzsver, ka ir svarīgi, lai būtu dinamisks protokols, kas būtu saskaņots ar sociālā nodrošinājuma koordinācijas noteikumu pārskatīšanu;

3. konstatē, ka 2021. gadā Specializētā komiteja sociālā nodrošinājuma koordinācijas jomā pieņēma protokola pielikumu grozījumus, ar kuriem tā apstiprina, ka dalībvalstis ar īpašiem nosacījumiem joprojām ļauj uz darba ņēmējiem, kas ir norīkoti darbā uz AK vai no tās, attiecināt nosūtītājas valsts sociālā nodrošinājuma tiesību aktus. papildus tam konstatē, ka 2022. gadā tika veikti finanšu noteikumu īstenošanas sagatavošanas pasākumi attiecībā uz tādu slimības pabalstu natūrā izmaksu atlīdzināšanu, kurus ir piešķīrusi valsts, kas nav kompetentā valsts;

4. atzinīgi vērtē to, ka Specializētā komiteja sociālā nodrošinājuma koordinācijas jomā ir pieņēmusi Lēmumu 1/2023, kas apstiprina sociālā nodrošinājuma informācijas elektroniskās apmaiņas (*EESSI*) izmantošanu Tirdzniecības un sadarbības nolīguma ietvaros[3] protokola kontekstā, kā arī uzskata, ka Administratīvās komisijas sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinācijai lēmumu un ieteikumu attiecīgās daļas būtu jādara piemērojamas protokola kontekstā, izmantojot specializētās komitejas ieteikumu[3]; vēlreiz aicina dalībvalstis nodrošināt, ka *EESSI* pilnībā darboties sāk pēc iespējas drīz, un izmantot jau pastāvošo ES fondu dotās iespējas, lai *EESSI* īstenotu pilnībā un vēl lielākā mērā digitalizētu valsts pārvaldi;

5. atgādina, ka TSN prasa, lai abu pušu ekonomiskās partnerības pamatā būtu vienlīdzīgi atvērtas un godīgas konkurences apstākļi, un ka tirdzniecībai un investēšanai būtu jānotiek tādā veidā, kas veicina ilgtspējīgu attīstību, tostarp ekonomisko un sociālo attīstību, un vides aizsardzību; konstatē, ka saskaņā ar 355. pantu abas puses apņēmās uzturēt un uzlabot savus attiecīgos standartus jomās, uz kurām attiecas XI sadaļa;

6. pauž bažas par nesenajiem notikumiem, kas var apdraudēt TSN noteikumus par vienlīdzīgiem konkurences apstākļiem, AK darba un sociālajā sfērā; šajā sakarā pauž dziļu nožēlu par to, ka 2022. gada jūlijā tika atcelts aizliegums nodarbinātības

[3] Specializētās komitejas sociālā nodrošinājuma koordinācijas jomā trešās sanāksmes pagaidu darba kārtība, Londona, 2023. gada jūnijs.

aģentūrām piedāvāt pagaidu darbiniekus, kuri aizstātu darba ņēmējus, kas piedalās protesta akcijās, jo tas vājina darba ņēmēju tiesības uz kolektīvu rīcību, tostarp tiesības streikot; aicina AK valdību veikt nepieciešamos pasākumus, lai ievērotu TSN izklāstītos vienlīdzīgu konkurences apstākļu principus;

7. turklāt uzsver dažas bažas raisošas AK leģislatīvās izmaiņas, kas ir ierosinātas, bet vēl nav pieņemtas, piemēram, Likumprojektu par saglabātajām ES tiesībām (atcelšana un reforma), Likumprojektu par streikiem (minimālie pakalpojumu līmeņi) un Likumprojektu par datu aizsardzību un digitālo informāciju (Nr. 2); uzsver, ka šie priekšlikumi pieņemšanas gadījumā varētu nopietni ietekmēt darba ņēmēju tiesības, jo īpaši pamattiesības uz biedrošanās brīvību un tiesības apvienoties organizācijās, tiesības risināt koplīguma sarunas un tiesības uz kolektīvu rīcību, ieskaitot tiesības streikot, un varētu vājināt AK saistības TSN ietvaros; šajā sakarā atzinīgi vērtē AK valdības lēmumu nevirzīt tālāk Tiesību hartas likumprojektu;

8. atgādina, ka darba ņēmēju tiesību aizsardzība ir būtiska, lai saglabātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus un nodrošinātu ilgtspējīgu attīstību, kā noteikts cita starpā TSN 355., 386., 387., 399. un 524. pantā; aicina Komisiju cieši sekot līdzi šīs jomas norisēm un izmantot visus pieejamos līdzekļus, lai kliedētu jebkādas bažas, kuras šo priekšlikumu pieņemšana varētu radīt no XI sadaļas 6. nodaļas piemērošanas viedokļa, cita starpā izmantojot dialogu Partnerības padomē un specializētajās komitejās, apspriešanos ar ES vietējo konsultantu grupu un vajadzības gadījumā 389. pantā paredzētos strīdu izšķiršanas mehānismus;

9. atzīmē, ka 2021. gada jūnijā AK valdība paziņoja par nodomu izveidot vienotu nodarbinātības tiesību izpildes panākšanas struktūru, kuras uzdevums būtu panākt tās darba tiesību centralizētu uzraudzību[4], lai uzlabotu esošo struktūru koordināciju un rezultativitāti un lai izpildes panākšanu attiecinātu uz jaunām jomām; tomēr secina, ka līdz šim turpmāks progress attiecībā uz priekšlikumu nav panākts; aicina Komisiju turpināt cieši sekot līdzi attiecīgo darba un sociālo standartu izpildes panākšanai, kā prasa TSN, un visām norisēm šajā jomā un turpināt centienus kopā ar AK valdību nodrošināt pilnīgu atbilstību TSN;

10. pauž dziļu nožēlu par AK diskriminējošo attieksmi pret darba ņēmējiem no piecām ES dalībvalstīm 2021. gadā jautājumā par samazinātām ilgtermiņa darba vīzu nodevām; vēl pauž nožēlu par to, ka AK pēc tam atteicās piemērot Eiropas Sociālās hartas 18. panta 2. punktu un ka tā, sākot ar 2022. gada februāri, atcēla ar darbu vīzu nodevas samazinājumus visiem ES pilsoņiem; aicina Komisiju šajā sakarā veikt visus nepieciešamos pasākumus un šo jautājumu turpināt apspriest gan Partnerības padomes, gan Tirdzniecības specializētās komitejas jautājumos par vienlīdzīgiem apstākļiem atvērtai un godīgai konkurencei un ilgtspējīgai attīstībai sanāksmēs;

11. aicina ES un AK izpētīt iespējas turpmākai sadarbībai un paraugprakšu apmaiņai nodarbinātības un sociālās aizsardzības jomā; atzīst sadarbības potenciālu uzlabot nodarbinātības politikas īstenošanu un izpildes panākšanu, nodrošinot godīgu

[4] Uzņēmējdarbības, enerģētikas un rūpniecības stratēģijas ministrija, AK, "Establishing a new single enforcement body for employment rights" ("Jaunas vienotas nodarbinātības tiesību izpildes panākšanas struktūras izveide"), 2021.

konkurenci un izaugsmi uzņēmumiem un darba ņēmējiem gan ES, gan AK.

INFORMĀCIJA PAR PIEŅEMŠANU ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ

58. pants – kopīgā komiteju procedūra Datums, kad paziņoja plenārsēdē	15.12.2022
Pieņemšanas datums	18.7.2023
Galīgais balsojums	+: 34 –: 1 0: 5
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Atidzhe Alieva-Veli, Marc Angel, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, David Casa, Ilan De Basso, Jarosław Duda, Cindy Franssen, Chiara Gemma, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Irena Joveva, Katrin Langensiepen, Elena Lizzi, Sara Matthieu, Max Orville, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoş Pîslaru, Elżbieta Rafalska, Daniela Rondinelli, Pirkko Ruohonen-Lerner, Mounir Satouri, Romana Tomc, Nikolaj Villumsen, Maria Walsh, Stefania Zambelli, Tomáš Zdechovský
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Alex Agius Saliba, Carmen Avram, Gheorghe Falcă, Aurore Lalucq, Evelyn Regner
Aizstājēji (209. panta 7. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Andrey Novakov, Carina Ohlsson, Helmut Scholz, Ralf Seekatz

ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA

34	+
PPE	David Casa, Jarosław Duda, Gheorghe Falcă, Cindy Franssen, Andrey Novakov, Ralf Seekatz, Romana Tomc, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, Irena Joveva, Max Orville, Dragoş Pîslaru
S&D	Alex Agius Saliba, Marc Angel, Carmen Avram, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Ilan De Basso, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Aurore Lalucq, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Daniela Rondinelli
The Left	Helmut Scholz, Nikolaj Villumsen
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Sara Matthieu, Kira Marie Peter-Hansen, Mounir Satouri

1	-
ID	Dominique Bilde

5	0
ECR	Chiara Gemma, Elżbieta Rafalska, Pirkko Ruohonen-Lerner
ID	Elena Lizzi, Stefania Zambelli

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:
+ : par
- : pret
0 : atturas